

מזכירות החברה

פרוטוקול

ישיבת ועדת משנה לנוער בסיכוי מס' 23/1, מרכז שדה ויער, נס הרים

יום חמישי, כ"ג אדר תשפ"ג, 16/03/2023

חברים:

יו"ר הוועדה- הוד בצר, יו"ר עמית- שמואל ליטוב; גדי מאירי; דוד פרץ; דויד בן ציון; דניאל אבידור; ; חיים מנחם (נכח בזום); יזהר הס; מוטי יוגב; ניסן צ'ליק; רונית בויטנר; שרמן יהושע

חסרים:

אלישבע אנסבכר

משתתפים:

אבי מוסן; אהרון בר; אייל אוסטרינסקי; אילה כהן; אלי כהן; אלי ידיד; אליהו גפני; אליהו שמואל-חי; בנצי שכטר; גידי אייזן; גלי סיטון; עו"ד מאי איזנברג; מוריה אברמוביץ'; נטשה תוריק; ננסי סעדה; נתנאל דיין; צבי אסולין; קשת פרת; רועי אביקסיס; שמעון אבוחצירה; שר שלום גרבי

סדר יום:

1. עדכון ודיווח מנהל חטיבת החינוך, שר שלום גרבי
2. דיון בנושא פעילות מפ"ק לשילוב הנוער
3. שונות

תמצית דיון והחלטות:

1. **עדכון ודיווח מנהל חטיבת החינוך, שר שלום גרבי**

עיקרי הדיון:

יו"ר הוועדה, שמואל ליטוב, פתח ונתן סקירה על התוכנית ל-53 יישובי המעוף שהמאפיין בהם הוא דירוג סוציו אקונומי נמוך התוכנית עוסקת בנערים ונערות בקצה הרצף שנפלטו מהמסגרת החינוכית והמטרה לשלב אותם בעבודות פיזיות שיש לקק"ל דרך חטיבת מפ"ק ביערות ובשטחי קק"ל בנוסף לפעילות וההכשרות בנגרות לייצר ספסלים ושולחנות ע"פ צרכי קק"ל ברחבי הארץ, כמו"כ מפתחים יוזמות להכשיר אותם לעשות סיורי אופניים והפנינג למשפחות. דבר נוסף נעשתה מסגרת בחוות לנערים שאין להם עורף משפחתי, בו נותנים להם מקום עם לינה עם כלים חינוכיים להחזיר להם את המשמעות והעצמה אישית. עוד עדכן על התוכנית בסטף שהתקבלה החלטה על מנת שיהיה שוויוני לשכן שם נערות בקצה הרצף ופועלים באופן אינטנסיבי לעשות מיזם משותף עם גוף שמתמחה בזה. חבר הוועדה, יהושע שרמן, הציג את עצמו ואת הפעילות החינוכית שלו ב-23 שנים האחרונות כמנהל עמותת חיצים באיתמר שעוסקת בנוער בסיכוי בחינוך והדרכה כאשר עושה שיתופי פעולה עם המועצה ומשרד החינוך והרווחה ומנהל מוסדות כפר נוער פנימיית רווחה וישיבה חקלאית. מנהל חטיבת החינוך, שר שלום גרבי, דיווח על 26 נערים בסיכוי שהוכשרו למדריכי אופניים בווינגייט בנוסף סיימו עכשיו קורס ספרות שייתן מענה לילדים ממשפחות מצוקה ונערים בכפרי הנוער. עוד התייחס לפרויקט נוטעים יחד שיצא קול קורא לרשויות ביישובי המעוף ומתרחב לעוד יישובים בסוציו אקונומי נמוך ועליהם לאתר נערים ונערות שנפלטו מהמסגרת ויחד עם גוף מפעיל שזכה לתת ליווי והכשרה עם כלים חינוכיים להעצמה אישית לאותם נערים. עוד עדכן על חוות רימון ליד יתיר שהקים טייס לשעבר בה מתקיימת פעילות לנוער עם עוצמות בלתי רגילות בנוסף לשאר הפעילות בחוות ברחבי הארץ, כאשר בחלקם הנוער נשאר ללון ובחלקם חוזרים לבית כאשר המסגרת מאפשרת מערך היסעים עבור אותם נערים. עוד עדכן על הסטף, שיש גוף שמעוניין לקחת את המקום עבור נערות בקצה הרצף כפי שהובטח שהמקום יהיה עבור נערות ולא נערים. מנהל האגף לחינוך וקהילה, אבי מוסן, סיפר על האתגרים בתוכנית, כאשר הוקמה המחלקה לפני שנתיים ופעלו לפי ההנחיות והמדיניות של הדירקטוריון ונעשתה עבודת צוות לראות איך לשלב את כל יחידות החטיבה עבור זה. במקביל ישבו מנהלי החטיבות, בעיקר מפ"ק, להיות מעורבים בתוכנית לשילוב הנוער בפעילות ביערות ובשטחי קק"ל. עוד ציין את האתגר להוציא נער מאזור הנוחות שלו ולעשות איתו תהליך להאמין בעצמו לאתר את היכולות שלו ולתת לו משמעות והזדמנות להצליח. לשאלת חברת הוועדה, רונית בויטנר, מי פונה לגופים ומי יוצר קשר עם הנערים? השיב שר שלום גרבי, הקול קורא יוצא מקק"ל לרשויות שמאתרות את הנערים ולאחר מכן פועלים עם הגוף המפעיל שמתמחה בליווי והכשרה של הנוער והכל נעשה בשילוב כוחות ובליווי היועצת ציפי נחשון

מזכירות החברה

גליק סמנכ"לית משרד הרווחה לשעבר.

אבי מוסן ציין שהתקבלו פניות מהרבה גופים ועיריות מכל רחבי הארץ ומכל המגזרים להשתלב בתוכנית המדברים על צורך מידי וחשיבות עליונה וכרגע ההחלטה היא להתמקד ביישובי המעוף ולמקסם את המיפוי וההיענות, כאשר ישנה שאיפה להרחיב ולשלב עוד יישובים וגופים מפעילים שהם מלווים את המעטפת הנפשית הטיפולית וההכשרתית.

לשאלת חבר הועדה, דויד בן ציון, האם התווספו עוד יישובים כפי שאושר בדירקטוריון? השיב שר שלום גרבי, רק לאחרונה אגף התקציבי אישר את ההרחבה ונבדק ואושר ע"י היעוץ המשפטי של החטיבה.

מוריה אברמוביץ העלתה שתי נקודות לבחון לשילוב הנוער, אחת בשמירה על שטחי מרעה כפי שנעשה עם ארגון השומר החדש, בנוסף לבחון שילוב מקצועי על ידי הכשרה ביערנות ושטחי קק"ל.

שמעון אבוחצירה עדכן שכל מסגרת מונה בין 5 ל 15 נערים, כאשר כל נער הוא עולם ומלואו כאשר לאחר מגפת הקורונה ישנה גדילה משמעותית בתופעת הנשירה מהמסגרות החינוכיות ועל פי הנתונים הקיימים מדובר על כ-90,000 בני נוער, וציין את העבודה שלו ושל בניצב שכטר מהחטיבה, שירדו לשטח כדי להבין וללמוד את הנושא ולדייק את הצרכים. עוד עדכן שנשלח קול קורא של תוכנית נוטעים יחד לגופים המפעילים ומנהל החטיבה שלח מכתב לרשויות ביישובי המעוף, שנענו להיות חלק מהפרויקט וכיום 16 רשויות שותפות לזה ולאחר דיונים אושרה אפשרות הרחבה לעוד 15 יישובים. מבחינת התוכניות יש את הבשורה הירוקה, שאלו החוות החקלאיות, דרך הקול קורא של נוטעים יחד והשת"פ של נוטעים עוגן עם מכינה קד"צ במחנה גדי בה יש דירת מעבר מיונית לנערים במצבי קיצון המקבלים מענה הוליסטי אינטנסיבי לפני כניסה למסגרת נורמטיבית.

שר שלום גרבי הבהיר שהחווה במחנה גדי הוקמה על שם ליאל גדעוני, חייל מגבעתי שנהרג, בה נעשית פעילות מיון ליד החווה בתוכנית מסודרת לקלוט נערים במצבי קיצון של צריכת סמים וכדו'.

שמעון אבוחצירה ציין ששני המודלים של עבודה מול הרשויות והחווה נעשים בחיבור ישיר לערכי קק"ל כפי המדיניות שהונחו. עוד עדכן שהגילאים הם בין 18-21, חלקם לפני שירות צבאי ולאומי והמטרה להחזיר אותם לתלם וחלקם הצבא לא מעוניין לגייס והמסגרת מאפשרת להם תוכנית בתוך השירות לאומי. פרקטית הכלים הטכניים שנותנים להם לעשות עבודה יצרנית שילוב בתעסוקה ובהכשרה תעסוקתית בשכר נותן להם משמעות וחוייית הצלחה כפי שמגיע להם. עוד עדכן שיש כיום 52 נערים עם תעודה מווינגייט, חלקם בהכשרת רכיבה על אופניים, חלקם בצילומי שטח כאשר המטרה לחבר אותם ליערן שיסייע לו בצילומים ולהוביל קבוצת נערים ברכיבת אופניים בשטח ויהפוך כל נער משורד למנהיג, שיוציא אותו מהמקום הנמוך בו הוא נמצא, בו מחפש פורקן בסמים וכדו' והתהליך צריך להיות מותאם למציאות שהנערים מכירים כפי שמופיע בספר של הנרי פורד, שההצעה הייתה להמציא סוסים מהירים ורק אחרי זה הומצאה המכונית.

יו"ר הועדה, שמואל ליטוב, הבהיר שהנערים הללו לא יחזרו למסגרת בית הספר והמטרה להחזיר אותם לעולם נורמטיבי, כאשר מדובר במשפחה שהתרסקה לרסיסים כשהילד הלך לאיבוד וכמנכ"ל עירייה הוא ציין שאין פתרון אפקטיבי כאשר הרווחה מוציאה צו מעצר לרטורנו והקב"ס מהחינוך מפסיק להתעניין בילד שנפלט מהמסגרת והתוכנית הזו נותנת מענה לאתר את הנערים ולתת להם משמעות וחוייית הצלחה לאחר שאיבדו אמון במערכת הרגילה וזוהי הצלת נפשות ממש.

2. דיון בנושא פעילות מפ"ק לשילוב הנוער

עיקרי הדיון:

יו"ר הועדה, שמואל ליטוב, עדכן שהוא עושה כל מאמץ על מנת שהנוער יהיה משולב בכלל הפעילויות והתוכניות הקיימות בחטיבות קק"ל ולאחר ששמע על מיזם משותף של חטיבת מפ"ק עם השומר החדש במסגרתו חניכים ומתנדבים יהיו נוכחים בשטחי המרחבים והמרעה על מנת למנוע פלישות ומפגעים ואף ייקחו חלק בתחזוקה ופעילויות יערניות ואקולוגיות המנוהלות על ידי קק"ל, פנה בישיבת ההנהלה למנכ"ל שהתחייב להקצות 2 מלש"ח מהתוכנית לשלב את הנוער בסיכוי בפעילות זו.

שמעון אבוחצירה ציין שהרעיון בשילוב האקדמיה ועולם התעסוקה בתוך מערכת החינוך קיים כבר בעולם המודרני ומהווה פתרון לקידום נוער בכלל ונוער בסיכוי בפרט.

אבי מוסן מציין שחוייית ההצלחה של נער שעובד בנגרות ומקבל שכר עבור שולחן שהוא מייצר או על צילום מקצועי או מכלל הפעילות והאירועים שהוא מפעיל ביערות לאחר שנפלט ואיבד משמעות מחזיר אצלו את היחס לחברה ולמשפחה ולמסלול חיים נורמטיבי.

לשאלת חברת הועדה, רונית בויטנר, האם נעשית התייחסות וליווי גם למשפחות של הנערים? השיב ליטוב שנעשתה פנייה של גוף בשם עלם ויש את היועצת ציפי נחשון גליק שמלווה את הנושא באופן מקצועי במטרה לתת מענה ומעטפת לכלל הדברים הנצרכים.

מזכירות החברה

צבי אסולין שיבח את התוכנית וציין שהרשויות לא נותנו מענה לבעיה. אלי ידיד, המרכז את הנושא מטעם חטיבת מפ"ק, עדכן שקיבל את רשימת המקומות וישב עם מנהלי המרחבים והסביר להם את החשיבות לשלב את הנוער ביערות, הם הגדירו את המשימות למנהלי האזורים והמטרה לאפשר עבודות מקצועיות שיקדמו את הנוער לעתיד בתוך קק"ל ולכן השאיפה שהנוער יגיע לאחר שעבר הכשרה מקצועית וברזולוציית התאמה של כל אחד בתחומו. מנהל החטיבה, שר שלום גרבי, הודה לאבי מוסן, שמעון אבוחצירה ובנצי שכטר. יו"ר הועדה, שמואל ליטוב, סיכם את הדיון וביקש לתאם סיור של חברי הועדה והדירקטוריון יחד עם מנהלי חטיבות החינוך ומפ"ק בחוות רימון בו יפגשו עם מגוון מפעילים מכלל החוות ולגבש תוכנית של קליטה בעבודות ביערות ושטחי קק"ל ובשאר הפעילויות הקיימות. ליטוב ציין שלדעתו לא ייקח זמן ומדינת ישראל תלמד מקק"ל איך פותרים נושא כאוב שהוזנח ע"י הרשויות. בנצי שכטר עדכן שפנו משרדי הממשלה ומביטוח לאומי להבין את התוכנית וממשרד הביטחון נשלחו ריקושטים לאחר הפעילות של קק"ל, שראו התקדמות לטובה במה שתחת טיפולם כבר זמן רב. שר שלום גרבי עדכן שהתקיים דיון אצל סגן שר הביטחון שביקש ללמוד ולהבין איך מתמודדים עם נוער בסיכוי כפי התוכנית שנעשית בקק"ל על ידי חטיבת החינוך. יו"ר הועדה, שמואל ליטוב, ציין את ההגדלה המשמעותית בתקציב חינוך ובהיקפי הפעילות, דבר המצריך תוספת כוח אדם וביקש מחברי הועדה לפעול בנושא בחטיבת משאבי אנוש ולבדוק אפשרות להוסיף דובר לתת מענה הסברתי לכלל הפעילות הנעשית בחטיבת החינוך.

סיכום דיון על ידי יו"ר הועדה:

1. מנהלי חטיבת החינוך ומפ"ק יפעלו יחד עם גורמי המקצוע ומנהלי האזורים על מנת לייצר פעילות חינוכית ותעסוקתית לשילוב הנוער בסיכוי בעבודה ביערות ושטחי קק"ל.
2. חברי הועדה ומנהלי החטיבות של חינוך – מפ"ק יקיימו סיור בחוות רימון במרחב דרום יחד עם הגורמים המפעילים במטרה לגבש תוכנית עבודה וקליטה ביערות ושטחי קק"ל.
3. חברי הועדה יפעלו מול חטיבת משאבי אנוש על מנת להגדיל את מצבת כוח האדם בחטיבת החינוך על שלל פעילותיה כפי הצורך.
4. חברי הועדה יבחנו שיתופי פעולה עם גופים גדולים וקרנות שונים על מנת לקדם ולהגדיל את התקציב עבור אבחונים פסיכו-דידקטיים לילדים מתקשים ממשפחות מצוקה.

3. שונות

עיקרי הדיון:

יו"ר הועדה, שמואל ליטוב, ביקש מחברי הוועדה לבחון אפשרות של שיתופי פעולה בנושא של ההשתתפות באבחונים פסיכו-דידקטיים, שאושר בתקציב החינוך כפיילוט ולנסות להביא גופים גדולים וקרנות עם קריטריונים שוויוניים ואחידים במטרה לסייע למשפחות מעוטות יכולת שאינם יכולות להרשות אבחון לילד ע"מ לקדם אותו ולמנוע את הנשירה מהמסגרת החינוכית הרגילה.

כותב/ת הפרוטוקול: אליהו גפני